

პროფესიული გადაწყვეტილების მიღების სირთულე, პროფესიული გადაწყვეტილების მიღების თვითეფექტურობა და ავტონომიური ფუნქციონირება პირველი კურსის სტუდენტებთან

ნათია ბენდელიანი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე განათლების ფსიქოლოგიის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

განათლების ფსიქოლოგია

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ნინო სხირტლაძე, ასისტენტ პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2020

განაცხადი

როგორც წარდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ნათია ბენდელიანი

მადლობა

მინდა მადლობა გადავუხადო ჩემი სამაგისტრო ნაშრომის ხელმძღვანელს, ქალბატონ ნინო სხირტლაძეს, რომლის მხარდაჭერასაც ვგრძნობდი ნაშრომზე მუშაობის ყველა ეტაპზე. მადლობა მას უკუკავშირისთვის, პროფესიული რჩევებისთვის და თანამშრომლობისთვის.

სარჩევი

1. შესავალი.....	9
2. ლიტერატურის მიმოხილვა.....	13
2.1. პროფესიული გადაწყვეტილების მიღების სირთულე.....	13
2.2 პროფესიული გადაწყვეტილების მიღების თეორიები.....	18
2.3. პროფესიული (კარიერული) მზაობა.....	22
2.4. პროფესიული გადაწყვეტილების მიღების თვითთვითტვითობა.....	26
2.5. ავტონომიური ფუნქციონირება.....	29
2.6. კარიერული კონსულტაცია.....	32
2.7. წინამდებარე კვლევა.....	35
3. კვლევის დიზაინი.....	37
3.3. მონაწილეები და პროცედურები.....	37
3.4. ინსტრუმენტები.....	37
3.4.1. პროფესიული გადაწყვეტილების მიღების სირთულეების კითხვარი.....	38
3.4.2. პროფესიული გადაწყვეტილების მიღების თვითთვითტვითობის სკალა.....	39
3.4.3. ავტონომიური ფუნქციონირება.....	39
3.5. მონაცემების დამუშავება.....	40
4. შედეგები.....	41
5. შედეგების ანალიზი და დისკუსია.....	45
5.1. პროფესიული გადაწყვეტილების მიღების სირთულე და პროფესიული გადაწყვეტილების მიღების თვითთვითტვითობა.....	45
5.2. პროფესიული გადაწყვეტილების მიღების თვითთვითტვითობა და კარიერული კონსულტირების მნიშვნელობა.....	47
5.3. პროფესიული გადაწყვეტილების მიღების სირთულე და ავტონომიური ფუნქციონირება	50
6. დასკვნა და რეკომენდაციები.....	53
7. კვლევის შეზღუდვები.....	55
გამოყენებული ლიტერატურა.....	56
დანართი N1.....	61

დანართი N2.....	67
დანართ N3.....	70

აბსტრაქტი

სტუდენტები პროფესიის არჩევის დროს უამრავ სირთულეს აწყდებიან, რაც გადაწყვეტილების მიღებასთან დაკავშირებული შინაგანი და გარეგანი ფაქტორებით არის გამოწვეული. გააზრებული პროფესიული არჩევანი მნიშვნელოვანია იმდენად, რამდენადაც სტუდენტებმა უნდა შეძლონ ადგილის დამკვიდრება შრომის ბაზარზე და მოახდინონ საკუთარი ინტერესების და რესურსების რეალიზება.

აღნიშნულ კვლევაში მონაწილეობა მიიღო ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის 127-მა პირველკურსელმა სტუდენტმა. კვლევამ გამოავლინა გადაწყვეტილების მიღების თვითფექტურობის, თვითშემეცნების (ინტერესებზე ფოკუსის) და კონტროლზე დაქვემდებარებულობის მნიშვნელობა გადაწყვეტილების მიღების პროფესში. არ დაფიქსირდა სატატისტიკურად მნიშვნელოვანი კავშირი კიდევ ერთ დამოუკიდებელ ცვლადს ავტონომიურობასა (კონგრუენტულობა) და გადაწყვეტილების მიღების სირთულის ცვლადს შორის. გამოვლინდა კარიერული კონსულტირების საჭიროება სასკოლო თუ საუნივერსიტეტო დონზე, რადგან კვლევის შედეგების თანახმად, სტუდენტებს ნაწილმა ვინც მიიღო სხვადასხვა ფორმის კარიერული კონსულტურება, აქვთ უფრო მაღალი გადაწყვეტილების მიღების თვითფექტურობის დონე, რაც თავის მხრივ კავშირშია გადაწყვეტილების მიღების ნაკლებ სირთულესთან. ნაშრომში დეტალურად არის განხილული ფაქტორები, რომლებიც გადაწყვეტილების მიღების პროცესში ქმნიან სირთულეებს, კერძოდ, დისფუნქციური წამოდგენები, საკუთარ თავზე და პროფესიებზე ინფორმაციის ნაკლებობა, კონფლიქტი გარემოსთან და ა.შ. უდავოა, რომ სირთულის დაძლევის პროცესში სტუდენტებს სჭირდებათ სხვადასხვა პროფესიული დახმარება, რაც ასევე შემოთავაზებულია აღნიშნულ კვლევაში, რათა მოხდეს სასკოლო საფეხურიდან საუნივერსიტეტო დონზე უმტკივნეულო გადასვლა და სტუდენტებმა შეძლონ ინფორმირებული არჩევანის გაკეთება.

საკვანძო სიტყვები: პროფესიის არჩევა, პროფესიის არჩევის სირთულე, გადაწყვეტილების მიღება, თვითეფექტურობა, ავტონომიურობა, თვითშემეცნება, კონტროლზე დაქვემდებარება, ინტერესი, კარიერული მრჩეველი, კარიერული კონსულტაცია.

Abstract

University students often experience difficulties in the career decision-making process, that's related to internal and external factors of decision making. To make well-informed career choice is dramatically important, as far as, it's difficult to find a stable position in today's labor market and also to be able to match one's interests and skills to the profession.

The thesis focuses on the difficulties of career decision making suggested by Gati, Osipow, Krausz in 1996. Lack of readiness, lack of information and inconsistent information are the main categories of difficulties that could be influenced by many personal factors, like self-confidence, autonomy, self-awareness, and inner and outer self-control. The study sample consisted of 127 first-year undergraduate students at Ilia State University.

The results indicate that there is a statistically significant relationship between career decision making difficulties and career decision self-efficacy, interest taking and sustainability to control. Correlation was not detected between career decision making and authorship - the third facet of autonomous functioning. It should be noted that career decision self-efficacy was the strongest predictor of carer decision-making difficulties. The comparison of students who received different form of career counseling scored higher on career self-efficacy. Career self-efficacy is negatively associated with difficulties in career decision making. Based on this findings, I suggest that it is important for students to enhance their self-knowledge, self-confidence, occupational exploration in order to make the transition process from high school to university less stressful. Different strategies of school and university counseling is also discussed in this paper.

Key words: Choosing a profession, difficulties in choosing profession, career decision, self-efficacy, authorship, self-awareness, interest taking, sustainability of control, career counseling, career guidance.